

Talaalka ka hortaga COVID-19

8 Janaayo 2021

Maxaa la isu talaalayaa?

COVID-19 waa fayras cusub oo ku dhaca bina aadamka. Sidaa darteed, ma lihin difaac aan uga hortagno inaan qaadno caabuqa oo aan xanuusano, cudurkuna wuxuu ku faafi karaa cudur saf-mareen ah.

Tiro yar oo ka mid ah dadka Deenishka ayuu ku dhacay COVID-19, runtiina si dhab ah uma ogin in kuwa uu ku dhacay cudurka ay si buuxda uga badbaadi doonaan in mar dambe dib ay u qaadi karaan mar danbe.

Qof kasta wuxuu ku dhici karaa COVID-19. Dadka cudurka ku dhacay qaarkood si daran ayey u xanuunsadaan waxaana laga yaabaa inay u dhintaan cudurka.

Hay'adda caafimaadka Daanishku waxay ku talineysaa in laga tallaalo COVID-19 saabtoo ah waxay kaa ilaalinaysaa inaa lagu qaadsiiyo oo uu la xanuunsado cudurka COVID-19.

Tallaalku waa lacag la'aan, waana ikhtiyaari inaad aqbasho tallaalka lagugu siinayo iyo in kale.

Yaa la siinayaa tallaalka?

Ujeedadu waa in qof kastoo jooga Denmark kaasoo loo ogolaaday in lasiiyo tallaalka Si kasta ha noqotee, ma siinno tallaalka carruurta da'doodu ka yar tahay 16 sano jir ama haween uur leh ama naasnuujinaysa sababtoo ah tallaalladaas laguma tijaabin kooxahaas.

Xilliga aan qaadanno qaddarka tallaalka ee kooban, tallaalka waxaa loo siin doonaa sida ay u kala mudan yihiin, iyadoo lagu go'aamin doono qiimeyn caddeyn ku saleysan oo ay soo saartay Hay'adda Caafimaadka Daanishka. Ugu horreyn, dadka deggan guryaha kalkaalinta, shaqaalaha daryeelka caafimaadka iyo daryeelka waayeelka, iyo dadka waayeelka ah ee halista ugu jira cudur daran oo ka yimaada COVID-19 ayaa la siin doonaa tallaalka cudurka looga hortago. Markii aan helno tallaallo badan, waxaan si tartiib tartiib ah ugu fidin doonaa bixinta tallaalka dhammaan waayeelka ka weyn 65. Goor dambe, markay dhammaan waayeelka iyo kuwa kale ee halista sare leh ay helaan tallaalka siinta, oo aan helno tallaallo badan, waxaan u fidin doonaa dalabka qof kasta oo u dhexeeya 16 iyo 64 sano jir.

Waxaa lagugu soo ogeysiin doonaa adoo adeegsanaya e-Boks kaaga markay tahay inaad istallaasho. Hadii lagaa dhaafo inaa hesho Boostada Casriga ah, waxaad ka heli doontaa warqad maaylka gudihisa Marka lagu soo wargaliyo, waa inaad aadaa www.vacciner.dk (Ingiriis ah) oo aad ballansataa waqtiga tallaalka.

Tallaalkee ayaa lagu siinayaa?

Waxa jira laba tallaalka oo ka dhan ah COVID-19 oo loo oggolaaday in laga isticmaalo Denmark. Mid kamid ah waxaa lagu magacaabaa Comirnaty® waxaana soo saartay shirkada Jarmalka ah ee BioNTech oo kaashaneysa shirkada Mareykanka ee Pfizer. Alaabada Comirnaty® ee aan ka helno Denmark waxaa laga sameeyay warshado ku yaal Jarmalka iyo Beljam.

Tallaalka kale waxaa lagu magacaabaa COVID-19 Vaccine Moderna® waxaana soo saarey shirkadda Mareykanka ah ee Moderna. Alaabta COVID-19 Vaccine Moderna® ee aan ka helno Denmark waxaa laga soo saaray warshado ku yaal Spain iyo Switzerland. COVID-19 Vaccine Moderna® wuxuu ku saleysan yahay isla tiknoolajiyad la mid ah Comirnaty®, tallaalkuna sidaas awgeed ayuu ula mid yahay xagga waxtarka iyo badqabka.

Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna® ayaa loo yaqaanaa tallaalada RNA. RNA waa aalad si dabiici ah u soo baxda unugyada jirka bini'aadamka taas oo qeexaysa sameynta borotiinada qaarkood. Tallaalada RNA waxay ku shaqeyaan iyaga oo furaya sameynta borotiinno u eg dusha fayraska COVID-19, sidaas awgeedna waxay kicineysaa habka difaaca jirka si ay u sameysato kahortag cudur qaadista iyo jirro. Tallaalada RNA kuma jiraan fayras nool maadooyinka firfircoon ee tallaalka ku jirana si dhakhso leh ayaa loogu burburiyaa jirka kadib markay shaqadooda qabtaan. Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna® waxaa ku jira waxyaabo lagu daro, tusaale ahaan, waxyaabo loo isticmaalo dejinta RNA.

Comirnaty® waxaa loo oggolaaday in loo isticmaalo dadka da'doodu ka weyntahay 16 sano (marka laga reebo haweenka uurka leh ama kuwa nuujinaya) iyo COVID-19 Vaccine Moderna® ayaa loo oggolaaday in loo isticmaalo dadka ka weyn 18 sano (marka laga reebo haweenka uurka leh ama kuwa naas nuujinaya). Farqiga udhaxeeya talaalada marka la eego kooxda da'da ee la ogolyahay waxaa sabab u ah xaqiiqda ah in talaalada lagu baaray dadka ka weyn 16 iyo 18 sano, siday u kala horreeyaan.

Ma dooran kartaa tallaalka aad qaadanayso?

Sababtoo ah waxaan helnaa oo keliya sahay tallaalka oo xaddidan, iyo sababta oo ah in tallaallada la keydiyo oo lagu maamulo xaalado gaar ah, waxaan u baahan nahay inaan ku sii xakameyno qaybinta tallaallada. Qiyaas kasta waa la tiriyaa, mana dooneyno inaan halayno wax tallaalka ah, sababtoo ah ma dooran kartid tallaalka aad qaadaneyso. Sidoo kale waxay la mid tahay barnaamijka tallaalka carruurnimada iyo barnaamijyada kale ee tallaalka bilaashka ah ee Denmark.

Waqtigaan la joogo, dhamaan talaalada COVID-19 ee la soo gaarsiiyay Denmark waxaa loo qeybin doonaa iyadoo la bixinayo talaal bilaash ah, sidaas darteedna suurtagal ma noqoneyso in lagu iibsado tallaalka warqad dhakhtar.

Haddii aadan aqbalin soo jeedinta markii aad warqad ka hesho e-Boks kaaga, ma waayi doontid xaqa aad u leedahay inaad hesho tallaalka bilaash ah mar dambe. Si kastaba ha noqotee, Hay'adda Caafimaadka Deenishka ayaa kugula talinaysa inaad aqbasho dalabka markii aad hesho.

Gudaha Denmark, waxaan u isticmaali doonnaa oo keliya tallaallada la oggolaaday oo si wanaagsan loo diiwaangeliyey oo aan ku qiimeynay inay yihiin kuwo waxtar leh, badqab ah oo ku habboon kooxaha bartilmaameedka ah ee la siinayo.

Sídee ayuu waxtar u leeyahay tallaalka?

Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna® ayaa lagu daraasadeeyay tijaabooyin caafimaad oo kaladuwan oo aan kala sooc lahayn kuwaas oo kala bar ka qeybgalayaasha lasiiyay tallaalka halka qeybta kale la siiyay mid aan saamayn lahayn (cirbad cusbo ah). Xulashada waxaa lagu sameeyay saamilo badan.

Comirnaty® wuxuu leeyahay heerka waxtarka qiyaastii 95% iyo COVID-19 Vaccine Moderna® qiyaastii ah 94%. Qiyaasta waxtarka waxaa la xisaabiyaa iyadoo la isbarbar dhigayo tirada dadka uu ku dhacay COVID-19 ee kooxda tallaalka iyo tirada dadka uu ku dhacay kooxda qaadatay daawada aan saamaynta lahayn.

In yar oo ka mid ah kuwa lagu tallaalay Comirnaty® ayuu ku dhacay COVID-19. Kooxda daawada aan saamaynta lahayn qaatay, si kastaba ha noqotee, qiyaastii 20 jibaar ayuu ku dhacay COVID-19.

Kuwa lagu tallaalay COVID-19 Vaccine Moderna®, in yar ayuu ku dhacay COVID-19 tallaalkooda kadib. Kooxda daawada aan saamaynta lahayn qaatay, si kastaba ha noqotee, qiyaastii 16 jibaar ayaa markii dambe ku dhacay cudurka COVID-19.

Tani waxay ka dhigan tahay in Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna® ay leeyihiin heer waxtar leh oo qiyaastii ah 94-95% oo ka dhan ah COVID-19.

Tijaabooyinku waxay kaloo muujiyeen in Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna® ay leeyihiin waxtar aad u sarreeya oo xagga dadka waayeelka ah ah iyo dadka leh khataraha halista ah.

Si loo helo difaac buuxa oo ka dhan ah COVID-19, waa in lagaa tallaalo laba jeer. Wixii ku saabsan Comirnaty®, qorshuhu waa in la siiyo cirbadda labaad kadib qiyaastii 3 toddobaad iyo tallaalka COVID-19 Moderna® kadib 4 toddobaad. Si kastaba ha noqotee, labada tallaalka, cirbada labaad waxay noqon kartaa, xaalado gaar ah, ayaa la siin karaa illaa 6 toddobaad kadib duritaanka mida koobaad.

Waxaa jira cadeymo badan oo soo jeedinaya in dadka badankood ay gaaraan xoogaa difaac ah dhowr usbuuc kadib duritaanka koobaad, laakiin saameynta buuxda ayaa la diiwaangeliyey kaliya hal usbuuc kadib duritaanka labaad haddii lagaa tallaalo Comirnaty® iyo laba toddobaad kadib kala soocida labaad haddii lagugu tallaalo COVID-19 Vaccine Moderna®.

Waa muhiim in la adkeeyo in tallaalku aanu ku siinaynin 100% ka hortagga COVID-19. Markaa, mabda 'ahaan, waxaad weli ku qaadi kartaa oo aad ku xanuunsan kartaa COVID-19 xitaa haddii aad si buuxda lagu tallaalay, laakiin taasi marmar dhif ah ayey dhici kartaa.

Weli ma hayno caddeyn ku saabsan sida ay u sii socon doonto ilaalinta tallaalka. Sidaa darteed, ma dhihi karno in difaaca uu waari doono sannado badan ama haddii aad u baahan tahay in mar kale lagu tallaalo mar dambe si aad isaga difaacdo.

Weli lama xaqiijin in Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna® ay sidoo kale ka hortagayaan qofka la tallaalay inuu qaado fayraska oo u ku faafiyo dadka kale. Si kastaba ha noqotee, waxaan rajeyneynaa inaan helno dukumintigaan waqtigiisa.

Waa maxay waxyeelooyinka tallaalku leeyahay?

Talaalada oo dhami waxay leeyihiin waxyeelo, tanina waxay khuseysaa Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna®. Guud ahaan, kuwani waa kuwo fudud oo muddo kooban ah, waxaan u aragnaa Comirnaty® iyo COVID-19 Vaccine Moderna® inay yihiin tallaallo aad u badqab badan oo si heer sare loo diiwaangeliyey.

Dadka badankood xanuun ayey kala kulmi doonaan goobta lagu muday cirbada. Waxyeellooyinka kale ee caadiga ah waxaa ka mid ah daal, madax xanuun, xanuun dhanka murqaha iyo kala goysyada, qarqaryo, qandho yar iyo weliba casaan iyo barar meeshii laga muday. Kuwani guud ahaan waa calaamado muujinaya in habka difaaca jirkaagu uu ula falgalayo sidii uu ugu baahnaa tallaalka. Uma baahnid inaad wacdid dhakhtarkaaga haddii aad la kulanto waxyeelooyinkan la yaqaan ee mudada kooban ah.

Xaalado naadir ah, fal-celin xasaasiyadeed oo daran ayaa dhici karta, taas oo ay sababi karto, tusaale ahaan, xasaasiyadda waxyaabaha lagu daro ee ku jira tallaalka. Haddii aad xasaasiyad la ogyahay aad u daran oo ku leedahay daawooyinka kale, fadlan la socodsii qofka ku duraya kahor inta uusan ku tallaalin. Shaqaalaha gurmada degdegga ah ayaa had iyo jeer diyaar u ah inay la macaamilaan xasaasiyadda naadirka ah ee xarumaha tallaalka.

Sidee tallaalku u dhacayaa?

Waa inaad timaaddaa xarunta tallaalka sida ugu dhow waqtiga ballankaaga oo aad raacdaa tilmaamaha goobta. Xusuusnow inaad soo qaadata maaskarada wejiga iyo kaarkaaga caymiska caafimaadka ee jaallaha ah. Shaqaaluhu sidoo kale waxay xirayaan qalabka ka hortaga. Tallaalada marwalba waxaa lagu sameeyaa kormeer caafimaad, laakiin waxaad la kulmi doontaa xirfadlayaal daryeel caafimaad oo kala duwan.

Tallaalka waxaa badanaa lagu duraa muruqa gacanta sare. Qiyaasta tallaalka Comirnaty® ee la siinayo waa 0.3 mL oo tallaalka ah oo lagu qasi karo sodium chloride (xalka cusbada nadiifta ah). Haddii lagaa tallaalo COVID-19 Vaccine Moderna®, waxaa qaadan doonaa 0.5 mL oo tallaalka ah. Ku sug meel u dhow ugu yaraan 15 daqiiqo kadib tallaalka si ay xirfadlayaasha daryeelka caafimaadku kuu caawin karaan haddii aad xasaasiyad ku leedahay.

Qofna ma is tallaali karaa?

Caruurta iyo dhalinyarada kayar 16 sano iyo waliba haweenka uurka leh ama naaska nuujinaya lama siin doono talaal. Si kastaba ha noqotee, xaaladaha gaarka ah, tusaale ahaan haddii ay jiraan cudurro daran, cunug ama haweeney uur leh ayaa la siin karaa tallaalka ku saleysan shaqsi ahaaneed, qiimeyn caafimaad.

Haweenka da'da dhalimada ah waa inay ka warqabaan inay uur yeelan karaan ka hor intaan la tallaalin.

Haddii aad leedahay qandho sare (ugu yaraan 38 digrii) ama aad qabtid infekshan daran sida burukiito, tallaalka waa in dib loo dhigaa. Waa lagu tallaali karaa haddii aad qabtid qandho yar ama infekshanno aan halis ahayn sida hargab caadi ah, laakiin waa inaad mar walba ka fikirtaa inaad qabtid COVID-19.

Haddii aad qaadatid dhiig khafiifiyeyaal, aad u yar tahay unugyada xinjiraha ama aad leedahay cudur sida haemophilia, fadlan la soco in dhiig-bax ama nabarro qaarkood ay dhici karaan ka dib mudista muruqa. Xaaladaha caadiga ah awgood, tani ma aha inay kaa horjoogsato in lagu tallaalo. Haddii aad leedahay heerka xinjiraha oo aad u tiro yar ama aad qabtid cudur sida haemophilia, taas oo duruufaha kale ka dhigan tahay in cirbadaha muruqyada aan lagugula talin, sida caadiga ah laguma tallaali karo illaa ay faa'iidooyinka ka iman kara ay si cad uga culus yihiin halista tallaalka. Haddii aad shaki ku jirto, waxaan kugula talineynaa inaad weydiiso dhakhtarkaaga.

Waxtarka tallaalku wuu ku yaraan karaa dadka awoodooda difaaca hoosaysa ama dadka qaata daaweynta difaaca jirka, laakiin badanaa waa la tallaali karaa.

Haddii aad ku leedahay falcelin xasaasiyad oo daran (anaphylaxis) mid ama in ka badan oo ka mid ah maaddooyinka firfircoon ee ku jira Comirnaty® ama Tallaalka COVID-1g Moderna®, sida macrogol ama PEG, ama haddii aad qabto anaphylactic kadib qiyaasta koowaad, markaa waa inaan lagu tallaalin.

Ma heli karaa tallaalka haddii uu igu dhacay ama aan qabo COVID-19?

Laguma tallaali karo inta aad qabtid COVID-19, laakiin waa lagaa tallaali karaa haddii uu kugu dhacay COVID-19. Si kastaba ha noqotee, waxaan kugula talineynaa inaad sugto in lagu tallaalo illaa hal bil kadib markaad bogsato.

Haddii aad ka shakisan tahay inaad qabtid COVID-19 - ama haddii aad xiriir dhow la leedahay qof qaba COVID-19 - waxaan kugula talineynaa inaad dib u dhigto tallaalka illaa lagaa baaro oo lagaa waayo cudurka. Haddii aad sugeyso natiijooyinka baaritaanka sababo kale awgood, waxaad sii wadan kartaa tallaalka.

Guud ahaan, kuma talineyno inaad si joogto ah iskaga baarto COVID-19 kahor tallaalka.

Maxaad sameysaa kadib marka aad is tallaasho?

In kasta oo lagaa tallaalay, weli waa inaad raacdaa tilmaamaha guud ee Hay'adda Caafimaadka Denmark ee ku saabsan sida looga hortago caabuqa. Tallaalladu waxtar ma aha 100%, welina ma ogin in tallaalku uu sidoo kale kahortagyo inaad qaadatid fayraska oo aad cudurka ku faafiso dad kale.

Waa inaad la xiriirtaa dhakhtar haddii aad isku aragto calaamado daran kadib marka lagu tallaalo. Tani waxay, tusaale ahaan, noqon kartaa astaamo xasaasiyadeed sida neefsashada oo dhib ku ah ama finan maqaarka ka soo baxa. Dhakhtarka ayaa qiimeyn kara in calaamadaha uu keenay tallaalka ama ay keeni karaan arimo kale wuxuuna bilaabayaa daaweyn haddii loo baahdo.

Dhakhtarka waxaa waajib ku ah inuu ku wargaliyo waxyeelooyinka laga shakiyay Hay'ada Dawooyinka Deenishka Adiga sidoo kale waxaad ku soo wargalin kartaa hay'adaha dawooyinka Daanishka ee laga shakisan yahay inay fal-celin xun ku leeyihiin adoo isticmaalaya www.lmst.dk.

Halkeed jawaabo uga heli kartaa su'aalahaaga?

Waxaad had iyo jeer ka heli kartaa macluumaadkii ugu dambeeyay ee ku saabsan tallaalka ka dhanka ah COVID-19 bogga internetka www.sst.dk/covid-vaccination waxaadna ka akhriyi kartaa waxyaabo dheeri ah oo ku saabsan fayraska cusub ee corona iyo COVID-19 barta www.sst.dk/corona.

Haddii aadan hubin inaad qaadan karto tallaalka, waxaan kugula talineynaa inaad la xiriirto dhakhtarkaaga.

Haddii aad qabtid su'aalo guud oo ku saabsan tallaalka ka hortagga COVID-19, fadlan ka wac khadka wadaagga mas'uuliyiinta Daanishka **telefoonka 70 20 02 33**.

Haddii aad wax su'aalo ah ka qabtid, tusaale ahaan, ballansashadaada www.vacciner.dk, waa inaad kala xiriirtaa adeegga taageerada sundhed.dk **telefoon 44 22 20 80** ama iimayl: info@sundhed.dk

XASUUSNAW: Waa inaa laba jeer lagu tallaalo

Si loo helo difaac buuxa oo ka dhan ah COVID-19, waa in lagaa tallaalo laba jeer. Wixii ku saabsan Cominarty[®], qorshuhu waa in la siiyo cirbadda labaad kadib qiyaastii 3 toddobaad iyo tallaalka COVID-19 Moderna[®] kadib 4 toddobaad. Si kastaba ha noqotee, labada tallaalba, cirbada labaad waxay noqon kartaa, xaalado gaar ah, ayaa la siin karaa illaa 6 toddobaad kadib duritaanka mida koobaad.

Haddii aad ballansatid waqtigaaga gaarka ah ee tallaalka, waa lagugu wargalin doonaa goorta aad heli doontid tallaalkaaga labaad.

Haddii lagaa tallaalo xarun daryeel ama goobta shaqada, waxaad kula heshiin doontaa waqtiga tallaalka labaad shaqaalaha xarunta daryeelka ama shaqaalaysiiyahaaga.

Tallaalkayga xiga waa:

Taariikhda:

Wakhtiga:

Magaca tallaalka:

Macluumaadka muhiimka ah ee ku saabsan fayrask cusub ee corona/COVID-19

COVID-19 waa magaca cudurka sababa korona fayraska cusub

Caabuqa

Si looga hortago faafitaanka infekshinka, waxaa muhiim ah in la ogaado sida uu u gudbo cudurka coronavirus ka cusub.

Faafitaanka xiriiritaanka

Haddii qof qaba fayraska cusub ee corona uu qabo fayraska qaba salvia ama gacmaha ku taabto sanko, wuxuu si toos ah ugu gudbin karaa cudurka dadka kale, tusaale ahaan isagoo gacan qaadaya. Qofka cudurka qaba wuxuu sidoo kale qaadsii karaa fayraska dusha sare sida handaraabka albaabka markuu qufaco/hindhiso ama markuu ku taabto dusha sare gacmo wasakhaysan. Qofka ku xiga ee soo mara isla markaana taabta isla dusha ayaa markaa qaaadi kara cudurka marka uu taabanayo sankiisa, indhihiisa ama afkiisa

Faafitaanka dhibcaha

Qofka cudurka qaba wuxuu faafin karaa dhibco ay ku jiraan fayrasku markuu qufaco ama hindhiso. Dhibcahaas qof kale ayaa neefsan kara ama uga dhici kartaa indhahooda, sankooda ama afkooda.

Astaamaha

Calaamadaha Caadiga ah ee COVID-19

Qufac qalalan

Hunguri xanuun

Qandho

Waayitaanka dareenka dhadhanka iyo urka

Neefsashada oo kugu adkaata

Xanuunka muruqa

Tilmaanta guud ee sida looga hortago infakshinka

1. Iskarantiil haddii aad leedahay astaamaha COVID-19, haddii lagaa helay cudurka ama aad xiriir dhow la yeelatay qof qaba fayraska cusub ee corona.
2. Dhaq gacmahaaga badanaa ama isticmaal nadiifiyaha gacanta.
3. Ku qufac ama ku hindhis gacmaha shaatigaaga.
4. Ha gacan qaadin, laabta ha gelin ama ha dhunkan salaan ahaan.
5. Hubso inaad si fiican u nadiifiso - guriga iyo shaqada labadaba.
6. Masaafadaada ilaali oo weydii kuwa kale inay taxadaraan.

Haddii aanad awoodin inaad u hogaansanto mid ka mid ah tallooyinka, hubi inaad u hogaansanto kuwa kale.

